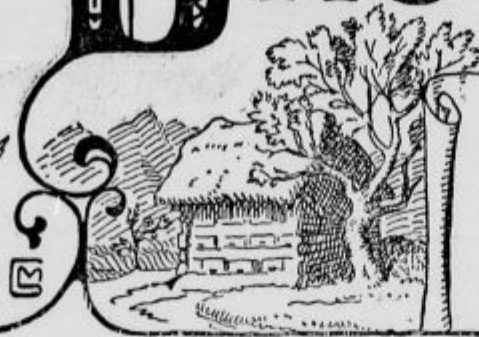

D

DRUŠTVENIK

DOMOLJUBOVA PRILOGA
POSVEČENA IZOBRAZBI
: IN NAŠIM DRUŠTVOM :

Štev. 6.

V Ljubljani, dne 20. junija 1912.

Leto IV.

V javnosti.

Sedaj poleti prirejajo društva izlete, učeležujejo se večjih prireditelj h društev, zato je prav in primerno, da se pomenimo, kako se moramo obnašati v tujem kraju.

Prvo in glavno pravilo bodi: Doma re obnašaj član društva vedno dostojno, drugod pa še desetkrat bolj! Doma nas vse pozna, vsak ve, kakšen je kdo, drugod nas bodo sodili po tem, kakršne nas bodo videli ob nastopu. Poznal sem ženo, ki je vedno oblekla praznično obleko, kadar je šla kam iz vasi. Rekla je, da rajši vidi, da jo imajo ljudje za boljšo, kakor da bi jo imeli za slabejšo, kot je v resnici. V tujem kraju pred tujci zmerom praznično slovesno obnašanje, ki ga pa seveda ni zmožen, kdor se doma obnaša kot surovina ali kot šema. Tudi neumnosti in šal, ki doma ne škodujejo posebno, se je treba drugod varovati, doma ljudje vedo, da je to le šala, ker nas poznajo, drugod bodo mislili, da smo v resnici in vedno taki.

Ista stvar je, ako društvo napravi doma kako slovesnost ali večjo prireditev, sploh kadar se društvo kot društvo hoče pokazati, ker takrat pridejo tujci, ki nas ne poznajo in nas bodo imeli za take, kakršne nas bodo videli.

Ena napaka se pri takih prilikah posebno pogosto kaže. Člani sosednjih društev se snidejo in na to veselje se pije, pije več kot navadno, iz slavnosti in slovesnosti se rodi pijanost. V pijanosti raste navdušenje in korajža in, če prično kaki nasprotniki kaj zabavljati in izzivati in drugi dan prineso liberalni listi sledečo vest: V 1. se je včeraj vršila klerikalna veselica v znamenju pijanosti in noža. Klerikalci so pokazali svojo oliko in izobrazbo z divjim tuljenjem in kričanjem in s tem, da so fantje, ki so izražali svojo sodbo o takem počenjanju, napadli z nožmi. To so posledice katoliške izobrazbe itd.

Seveda je navadno taka notica v liberalnem listu zlagana, včasih tudi popolnoma, včasih precej. Toda če bi bilo le to kdaj res, da bi se vršila katera naša veselica ali slavnost v znamenju preobilo zavžite pijače, bi bilo žalostno in obsodbe vredno. Nobena naša prireditev naj nikoli ne pospešuje pijančevanja. Ne rečem, da naj se zahteva, da ne sme nihče nič piti, ampak pijan ne sme nihče biti, zlasti ne, kadar nastopa kot društvenik pri društveni prireditvi. Izobrazba in pijanost je nezdružljivo.

Kako se obnašajmo nasproti nasprotnikom, o tem je Društvenik že pisal. Nasproti dostojnim vedno dostojno, nikoli naj nas nasprotnik v dostojnosti in močatosti ne prekaša; nasproti pijanim in naščuvanim surovinam pa po zlatem narodnem pregovoru: Pijancu se izogni magari s senenim vozom, ker latinski rek pravi: Kadar se z blatom vojskujem, pa naj že zmagam ali naj bom premagan, eno je gotovo, da se umažem.

Ker imamo Slovenci to lepo misel, da moramo biti pijani, kadar smo v tujem kraju, je naravno, da je na naših železnicah navadno vse pijano. Pisatelj Fran Milčinski piše v knjigi »Muhoborci«, kako se mu je godilo na dolenski železnici. Naj navedem par odstavkov:

»Vlak je bil kakor potujoča menezherija. Čudni zverinski glasovi so se razlegali iz njega, za potnimi okni so se spenjala in premikala neznana bitja, ali so bili to ljudje ali so bile hijene, se ni dalo ločiti.

Rejeni sprevodnik me je prijazno porinil v voz, češ, le noter v kurnik, da nas bo več.

V vozu je smrdelo in se kadilo in videlo se ni nič. Iskal sem, kam bi sedel . . . Tačas se premakne vlak in to s takim sunkom, da sem koj našel svoj sedež in sicer na dolgih bedrih kmetškega mladeniča, ki je ležal in smrčal na klopi. Sedel sem s precejšnjo silo, kar mi je bilo jako žal, kajti olikan človek sem in ne ljubim klofut,

Mladenič se je zgenil, ne vem, ali je zamrmral ali je zasmrčal, zdramil se pa ni in kazalo je, da ostane mir ohranjen.

Mladenič je bil pijan, kakšen pa; ali tako pijan vendar ne, da ne bi pogrešal sape. Krčevito se je obrnil in zarjul, jaz in sprevodnik sva skočila vsak v svoj kot, fant pa je planil kvišku in potem pričel se rotiti in priduševati — ljubi moj človek: kaj takega še nisem slišal! Povedal ni pravzaprav ničesar določnega, preklinjal je vobče, to pa v vseh legah in načinih, takorekoč simfonično ali absolutno, ustvarjajoč zgolj nekako splošno razpoloženje, kakor pravijo glasbeniki. In kletvina se mu je vlekla brez konca in kraja kakor Wagnerju melodija.

Izbuljenih oči se je pri tem izvajanju oziral počasi po vozu. Ko mu je pogled postal pri meni, sem si hotel pridobiti njegovo naklonjenost in sem mu izrekel svoje priznanje, da stari Slovani niso znali tako kleti.

Popadel pa je te besede pri narobe koncu in je zarohnel, kaj in kdo in tristotisoč ogrskih rogastih hudičev, on je Slovan, in v dokaz temu je pri tej priči zatulil slovansko himno. Ta se je tako glasila iz njegovih ust:

»Mej duš Slovani, prokleti hudič, naša reč slovanska, fiks Lavdon, sakramensko živo klije, dokler harduš krščen, naše verno srce, krucinal krvav, za naš narod bije!«

Vsi v vozu so vstali, se odkrili in zraven peli. Lepo ni bilo, pa zanimivo: dragocen prispevek k domačemu narodopisju. Še očenaš bi bil rad slišal, kako ga moli ta mladenič.»

Pisatelj sklepa svoje spomine z dolenske železnice:

»Na Angleškem ima vsak vlak svoj poseben voz za pijance. Slična uredba bi bila tudi na dolenski železnici nujno potrebna. Toda posebnega voza ne bo treba za pijance, ampak seveda za treznejše, ker je teh manj. In niti celega voza

jim ne bo treba. Majhen oddelek s štirimi sedeži bo zadoščal. Toliko usmiljenja pač zaslužijo oni neboglenci, katerim je sojeno, da se morajo trezni voziti po dolenski železnici!»

Milčinskega »Muhoborce« vsakemu priporočam. Našo strujo in organizacijo sicer pojmuje bolj z malenkostnega stališča, drugače se pa vsak lahko precej nauči iz nje in zraven imenitno pozabava in nasmeje. K tej sliki iz dolenske železnice, ki bi bila pa ravno tako lahko gorenjska, notranjska ali sploh slovenska, pa sledeče:

Po železnicah pridemo najbolj v stik s tujci. Ti nas ne gledajo pri delu, ne vidijo nas, kako se obnašamo doma, nekateri nas vidijo sploh samo na železnici. Zdi se jim, da se vozijo med Culukafri v srednji Afriki, čudno se jim zdi, da imamo belo kožo. Doma nas opisujejo kot narod, ki še nima omike, kot narod — pijan in surov.

Če Slovenec v tujini pove, da je Slovenec, se mu čisto lahko primeri, da mu pove tujec tako-le:

»A, Slovenec ste, lepo. Jaz poznam Slovence, vozil sem se po železnici skozi slovenske kraje. »Hudič« in »prmejduš« sem si pa le zapomnil, tako pravijo pri vsaki besedi« in zraven se pomislivo zasmeje.

Ti pa s ponosom povej povsod, da si Slovenec. Pred nikomur se ne sramuj svojega rodu.

Bral sem enkrat, da so se vozili slovenski fantje v železniškem vozu s tujim gospodom in gospodično. Mislili so, da sta Nemca in so delali nedostojne opazke in neusmiljeno kvantali. Včasih se je enemu ali drugemu že zazdelo, da gospod in gospodična razumeta, da se jima razodeva zadrega in gnus na obrazu, pa se je vsak kmalu obranil te misli kot nadležne muhe in korajžno so kvantali dalje. Na neki postaji sta neznan gospod in gospodična izstopila. Gospod se je poslovil od fantov z besedami:

»Lahko noč, svinje!«

Vsak Slovenec ima strogo narodno dolžnost, da se v javnosti obnaša tako, da dela čast narodu, član našega katoliškega društva ali drugih naših organizacij še posebej, da dela čast organizaciji, javne prireditve naj se pa še posebno odlikujejo po finosti in dostojnosti. Tudi s tem se dela za našo stvar.

Fr. Cvet:

Imenitni ljudje.

(Dalje.)

V.

Ko bi bil Cene vedel, kaj se je po njegovem odhodu na Griču pri Mrvovih sklenilo, bi ne bil stopal drugega dne s tako neodločnimi sklepi po poti navzgor. A skrivnost zunanjega življenja je ravno v stoterih odvisnostih in nevednostih. Sklepamo, odločujemo in izvršujemo sami zase, a ne vidimo onega svetla, v katerem se je ravno isto, od nas

sklenjeno dejanje odločilo že drugače, brez nas in morda v nasprotni smeri. Sklepi so težki za posameznika, kajti nešteto ozirov in razmerij nam zastavlja pot, ako nočemo biti brezobzirni seveda, prav lahko bi pa bili — ko bi poznali ljudi. Da bi človek vse videl in vedel!

Na Griču se je odločilo — odločila je pravzaprav Francka sama — da se Ceneta na vsak način pripravi, da sam umakne dano besedo, naj bo način že tak ali tak. Izprevidela je, da bo to edini izhod. Jerica je nasprotovala temu z vso silo, kajti v tem je videla naenkrat uničene vse prejšnje lepe misli, sram jo je bilo pred sestro lepih načrtov, sploh zbudil se ji je odpor, ki bi ga navsezadnje ne bila mogla naravnost zagovarjati. Zastonj so ji prigovarjali, da jo čakajo jeziki, opravljanje in obrekovanje, a ona je na vse to pozabila in ni odnehala.

Razšli so se bili zelo ostro. Jerica je nazadnje celo odpovedala sestri, da je kot družica ne spremi k poroki, Francka je bridko jokala, Matevž je ves nevoljen odšel — na dnu vseh src pa se je motala in kadila črna nevolja nad Cenetom in čakala izhoda, da buti na dan.

Cene pa je sklenil, da odpove. Težak je bil sklep, ni bil trden, vendar pa je natanko že premislil vse posledice, ki bi se mogle izcimiti. Spoznal je, da pri teh razmerah njegova beseda ne velja. Morda bodo Mrvovi prvi hip užaljeni, si je mislil, a če se lepo razgovoré, prijateljstvo še ostane. Tega ni hotel zavreči že iz samega kljubovanja nepoklicanim jezikom, da, celo staršem bi ne bil ugodil tu brezpogojno, ker je vedel, da vse, kar se govori, temelji na brezmiselnosti zlobnih domnevanj, na nepoklicani in nepravični skrbi drugih ljudi; hotel je tu pokazati, da je nanj zastonj vsak vpliv ženskih besedovanj, dasi bi bil na tihem moral priznati, da materine prošnje niso ostale brez sledu.

Takoj, ko je Cene vstopil, ga je izpreletelo nekaj neprijetnega. Matevža ni bilo, ker je bilo še zgodaj dopoldne, tudi Mrvovke ni bilo doma. Francka in Jerica sta tiho odzdravili in se spogledali. Pravzaprav so bili vsi v zadregi, danes so se drug drugega nekako bali. Težko bi bilo začeti, a vsak je imel trdno voljo, da on prvi izpregovori.

Pa to je bilo le prvi hip. Jerica je bila za trenotek zapustila izbo, tako ji je bilo nerodno, pa se je vendar kmalu vrnila, ker je mislila, da s svojo prisotnostjo morda še zabrani, da bi se raztrgal prvotni načrt.

Ko sta bila Cene in Francka sama, se je celo v Francki začel majati sklep, ker ni mogla najti besede, da bi bila začela, zato je že odložila na prihodnji dan. Razgovarjala sta se kakor v najbolj hladnih urah kdaj poprej. Naposled pa je vendar padlo drevo.

Ko je Jerica zopet sedla k šivalnemu stroju, se ji je Cene približal in jo vprašal resnega obraza:

»Ali si res že odpovedala Francketu?«

Jerica je bila v zadregi, vidno je zardevala, sestre, ki ni razumela Ceneta in je zaprašala, niti pogledala ni, še hujske je pognala šivalni stroj, tako se ji je mudilo.

Cene je ponovil vprašanje, Francka se je neprijetno začudila, a Jerica je navidezno malomarno zašepetala:

»Bodi no siten! Ali si že začel?«

»Zares vprašam! Saj sem včeraj povedal, da vam neprijetnih razmer ne privoščim. Saj me poznate!«

»A — tako? Ti si se začel majati? ne bi pričakovala od tebe.« se je zavzela Francka s ponarejeno užaljenostjo.

»Nisem se začel majati, izprevidel sem le, da bo tako dobro in prav. Glejte, brez mene lahko opravite. Na svatbi hočete malo ljudi, zato se jaz umaknem, imeli boste saj odslej mir. Prijatelji pa ostanemo, ali ne?«

»Hm — je skomignila Francka z rameni in hotela nekaj reči, pa jeza, ki se ji je vedno bolj budila, ji je pljuskala kri v obraz, da je temno zardela. Obšla jo je nevolja nad samo seboj in bridko se ji je zazdelo, da je vsled svoje dobrote, ker namreč ni mogla začeti sama z odpovedjo, naposled podlegla.

Jerica ni govorila, zdaj sta molčali obe. Tako so sedeli ne malo časa. Pravzaprav ni mogel nihče govoriti. Cene je motril izpreminjajoče se obraze obeh sester, naposled pa je postal še mehkejši in ju začel tolažiti.

»Čemu zdaj vse to? Saj vidita, da tako napravimo najlepše konec neprijetnosti. Povej, čemu se tako držiš?« se je obrnil k Jerici.

»Nič — ker si tak!«

»Ne odgovarjaj mu« — se je razvnela Francka. »Pa nikar ne misli kdaj, da si nam ti odpovedal. Tudi jaz sem ti hotela. Kdor pri nas gre v lemenat, ne more biti to, za kar smo se domenili.«

»Prav! Ampak Francka, kako si smešna!« Cene je bil v zadregi, obšel ga je hipen sram, čeprav so bili sami. »Veš kaj? Tega jaz še nisem govoril, torej tudi ti ne moreš vedeti. Pa nazadnje je vseeno, kdo odpove!«

»Pustita to!« Jerica se je naenkrat otresla mehke tesnobe, obšla jo je odločnost, s katero človek izkuša rešiti zadnje, kar mu še ostane. Vprla je oči v Ceneta, ga globoko pogledala, nato pa povsila pogled. Govorila je sramežljivo, vendar pa z nenavadno jasnostjo: »Vedno sem upala in se veselila, da mi napraviš to veselje. Prisiliti te pa ne morem. Vendar tu vpričo Francke povem, da sem tudi vedno mislila, da spremim sestro s teboj pred oltar, ali pa z nobenim.«

»Poglej, France bi bil rad, napravi njemu to veselje! Čemu si mu včeraj tako nerodno odpovedala, še jaz sem trpel zato.«

»Kaj sem mu le rekla čez čast? Vsi ljudje se mi bodo smejali! Tak par —! Ne maram ga in ne maram!«

»Lepo te prosim! Dober fant je!«

»Pa kako lep!«

»Tokrat ne bo nihče vprašal. Ti boš storila svojo dolžnost in ljudem se bo lepo zdelo.«

»Molči mi, pa bo prav!« je ostro posvarila Francka sestro. »Jaz se niti ne menim več!«

»Saj je prav, ako ti je vseeno! Meni pa ni. In zdaj ti vnovič povem, da ne grem s teboj pred oltar in ne grem, sestra goraldo!«

»Kakor hočeš, možila se bom pa pravtako!«

»Čemu vse to? Francka, pomisli! Saj vendar vidiš, da tako ni izhoda. Nazadnje bi se vse še dalo popraviti, mogoče, samo — tu je Cene postal in pogledal Francko in Jerico, »samo kloniti bi se bilo treba.«

»Pa se ne bom! Umazanim ljudem nikoli ne!«

»Jaz tudi ne,« se je odrezala Jerica in zopet potegnila s sestro.

»Potem smo pri koncu.« Cene je vstal.

»Ali res misliš? Ali si še vedno pri svojem sklepu?« ga je zopet prijaznejše ogovorila Jerica, obenem pa je zabrusila z drugo ostrino jezika sestri: »Ti se tudi nikar ne jezi! Vedela si prej, s kom si se spečala — zdaj naj te le dobro izšolajo.« Pa se je zopet obrnila k Cenetu: »Ali si še tako trd?«

»Kajpak! Saj sem tudi jaz umazan, ne? Ali sem jaz drugega rodu? Ali je stric Jernej, ki ga brezpogojno hočete, druge zlahte? Ne smemo biti v sodbah preveč površni.«

»Ali zbadaš?« Jerica se je komaj vzdrževala solz.

Cenetu je bilo že enako žal svoje odločnosti, zato je poskušil svoje besede omiliti.

»Poglejta,« je rekel, »stvar se še lahko reši. Čemu jo sami delate zapleteno, ko v resnici prav nič ni? Nekdo mora vedno odnehati in tu morate edino ve. Če bi bilo po stričevi in ženinovi volji, bi šlo vse lepo in gladko, nasprotno pa je naša zlahta po pravici užaljena in ne računajte na nikogar, niti na one, ki jih hočete povabiti — najmanj pa name. A bodimo si vendar dobri!«

»Sem že vse premislila — tudi nate ne računam —« se je zadržala jokaje Francka.

»Lepo — lepo,« je rekla Jerica in odločno vstala — proti Cenetu, »ker je prišlo tako daleč, potem ti zdajle povem, da ne prenesem besede več, kadar me bodo ljudje zmerjali zaradi tebe, da boš vedel!«

»Resnico govori — čemu pa molčiš? Če ti je bilo kdaj težko in se ti je zdelo krivično, je bila tvoja dolžnost, da bi se bila branila. Pameti, pameti!«

»Vse bi bila prestala — samo, samo da bi bil obljubil. Zdaj se pa lahko praviš. Še predno odideš, odkrijem ljudem, da te bodo spoznali.«

»Le potolaži se, Jerica, saj smo mu mi odpovedali, ali ve, da smo mu?« S silo smo se ga ubranili — zdaj bomo imeli vsaj mir — omožila se bom pa brez vas — ali slišiš Cene?« se je nosila

Francka kakor kljubujoč otrok, ki se nenadoma izmisli, kako bi nagajal.

V tem je vstopila Mrvovka in prekinila Ceneta, ki je hotel še nekaj smeje pripomniti Francki. Ura je kazala že čez poldne, zato se je bilo treba odpraviti. In res je Cene že prijel za kljuko, da bi odšel. Mrvovka je ravno zadnje besede ujela v veži, zato se je brez vprašanja spravila nad Ceneta.

»Viš, toliko smo že prestali zaradi tebe, zdaj pa takole počenjaš! Ako ti napraviš to — bom jaz poizkusila pri ljudeh drugo pot.«

»No, vidite!« je dejal Cene nepričakovano mirno. Čemu toliko govoric in trpljenja? Dobro bom napravil samo vam, rešil vas bom zadržeg pri poroki, drugič vam bom pripomogel spet do dobrega imena, ki ste ga na moj račun izgubili. — Ali ni tako? Vidite, ljudje hočejo in zdaj enkrat jaz pravim: ljudje govorijo, zato se jim umaknimo. Brez zamere — z Bogom!«

Vse tri so stale kakor uklenjene. V sobi je nastala tišina kakor v naturi po silnem viharju, ko si človek oddahne, pogleda, v glavi pa mu še vse šumi, izpregovoriti pa ne more, ker išče ravnotežja in šele polagoma se zaveda, kaj je bilo, kje stoji, navsezadnje šele pogleda, kaj se je zgodilo in spozna prav tik sebe škodo, ki jo je povzročila neura.

Zdaj je bilo nekaj končanega. Izmed vseh treh je občutila edino Jerica vso težo trenutka, kajti izmed vseh je bila najbolj čustvena. Pogledala je skozi okno in ko je zagledala Ceneta, ki je šel po stezi in je bil že blizu ceste, jo je prišlo tako tesno in zaihtela je, kakor da bi se prijaznost končala za vedno. Samo zaslutila je — a bilo je res zadnjič.

»Če je prevzet, pa naj bo — pusti, pusti,« je rekla Francka. »Samo vam bi ne bilo treba govoriti, ali vas je mogoče prinesiti. Vsaj tiho bi bili!« — je kregala mater.

»Pa sem, ker me je že dolgo peklo,« je pribila Mrvovka.

S tistim dnem se je nagnila tehtnica. Ne vemo sicer, kdo je pal, kdo se dvignil, resnica je samo, da se je obrnilo. Tako nenadoma je prišel ta spor, od večera do dne, in težko je bilo iskati, kdo je kriv, kajti kadar zbiramo neprijetne dogodke, vidimo samo nam sovražni svet in kmalu začutimo vso morečo mržnjo tega sveta; polagoma se začne v nas seliti sovraštvo do oseb, ki nam nasprotujejo. Pozabljeno je naenkrat prijateljstvo; ne, spomin na nekdanje lepe dni in zavest pokopanih ponesrečenih načrtov je kakor ogenj, ki žge in peče, vsaka nova neprilika podvoji, potroji srd — in čim večje prijateljstvo, tem večje sovraštvo. A sebe ne vpoštevamo! Vedno smo najnesrečnejši ljudje pred izrekom lastne sodbe, krivice ne vidimo v sebi — in če jo vidimo, jo tem trdovratnejše tajimo.

Cene ni nikoli mislil na resen razpor, vendar je začutil neko lahko zavest, da je enkrat rabil svojo voljo in tako nazadnje izkušal vendar ustreči

tam, kjer je bil prepričan, da je pravica. Ni mogel tajiti, da ni pri tem odločeval tudi rodbinski čut; žaljeni so bili sodniki, zato bi bilo celo nelepo, da bi igral vlogo človeka, ki si vpricho ljudi zaveže oči, in tako javno pove, da noče videti in se slepo oklene krivice, češ, da ne mara slišati.

Danes po kosilu ni takoj šel od doma. Oče je že odšel na delo, bil je še slabše volje kakor prejšnji dan. Cene je ugibal in nazadnje našel svoj vzrok. Dasi se dnevi že iztekajo, vendar on sam še nikdar ni jasno izpregovoril o svoji prihodnosti. Vsi so čakali drug drugega, kdo prvi začne, a Cene bi vedel povedati manj kot kdaj prej. Globoko ga je skrbelo. Z Anico sta sicer govorila parkrat bolj zaupno, a vsi njegovi odgovori so bili nezadostni, neodločni. Z drugimi otroci sploh ni govoril, samo tej starejši sestri se je zaupal v težkih trenutkih, ker je mislil, da ga vsaj deloma more umeti. Čeprav mu je dajala vedno preproste nauke in navsvete in ga neredko pripravila v slabo voljo, in čeprav jo je on v prvi razburjenosti pogosto užalil, vendar sta oba čutila, kako tesno ju oklepa resna brat-ska in sestr-ska ljubezen.

Danes je Anica opazila senco na Cenetovem licu, srce se ji je zasmajalo, vidno je pokazala, da je uganila njegovo zamišljenost. Ko sta bila namreč sama, je Cene vzel knjigo in navidezno bral, ona je pletla in se na skrivnem smejala.

»Cene, nekaj vem, ali ti smem povedati?«

»Kaj —?« je tuje zarežal Cene, kakor bi se ne hotel dalje meniti.

»Vidiš, tu pri nas vedno samo renčiš! A povej mi, kajne, da si se sprl pri Mrvovih?«

»Kaj veš ti! Sprl se nisem!«

»Pa vendar!«

»E kaj! Pri miru me pusti!«

»V tem je vstopila mati.«

»Ali se že spet pripravata? Moj Bog, kaj bo s teboj! Povej, kaj ti je vendar, samo enkrat povej! Ali smo zaslužili, da nam ne znaš drugega pokazati, kakor grd obraz?«

Mati je govorila, kakor bi bila pripravljena, kakor bi bila nosila besede že dolgo zadržane v sebi in samo čakala prilike.

Anici je bilo žal, zato je hotela takoj popraviti.

»Čemu se zdaj kregate. Saj ni bilo zdaj nič hudega? Samo pogovarjava se.«

»Le sani se zmenita!« Cene je vzel klobuk in odšel. »Pa druga drugi pridigujta!« je še pripomnil med vrati.

Ni ga vprašala mati, kam gre in tudi Anica se navidezno ni zmenila. Samo ko je odšel, je stopila po prstih za njim in se skrila za hišni ogel. Pa skoro bi jo bil brat opazil, da ga sledi, kajti v veliko njeno začudenje je stal pred hišo. »Torej ne ve, kam bi šel,« si je mislila. Le počasi je stopal naprej. Pazila je dobro, ako se ne bi morda obrnil na desno proti Griču. Pa še pogle-

dal ni proti Mrvovim, zavil jo je na levo ob potoku.

»Premišljuje,« je rekla Anica sama pri sebi.

Veselo je pohitela k materi.

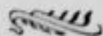
»Mati, ni šel na Grič, sprli so se!«

»Saj sem vedela, in zato sem ga kregala,« je odgovorila veselo mati. »Zato sem ga zdaj kregala, da mu bo saj kaj izdalo! Kam pa je šel?«

»Ob vodi je zavil — sam hoče biti!«

»Nekaj premišljuje, zato ga pustite pri miru, ko se vrne!«

Oko ji je zažarelo in se upapolno uprla na steno v Mater sedem žalosti.

IZ JUGA.

Pela so dekleta,
pela v kalno noč,
padala je žalost
v sence nemih koč.

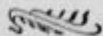
Kdo naj nas tolaži,
jokajoča plan?!
Kdo nam na gomilo
zasadi bršljan?

Zenine poplavit
nam je boj krvav,
deda nam zazibal
rahli mir dobrav.

Saj še zlato solnce
več nas ne pozna,
in studenec čiste
vode več ne da!

Plava ladja temna,
plava od bregov,
sega senca plašna,
sega do grobov!...

Pela so dekleta
padale solze,
padale v poljane,
padale v srce — —

NISO SE SPOMNILI . . .

Jadrani, jadrani fantje
so za deveto goro,
dolgo jih spremljalo starke
je orošeno oko.

Spet iz daljine priplula
ladja v pristan je nazaj —
niso se spomnili starke
ne fantje ne rožnati maj . . .

SLEPČEVA ŽELJA.

Smrtno-grenke pesmi godel
slepec je srebrnolasi,
kakor bi jokalo morje
so zveneli gosli glasi.

In odpirale jim okna
so zamišljene mladenke:
dobri starček, kaj želiš si,
tvoje pesmi so pregrenke?

»Kaj naj slepec bi želel si,
to, da sluha ne imel bi,
da ne čul besed bi nuzlih,
in da kletev ne umel bi!«

Izidor.

St. T.

(Konec.)

Bilo je že pozno v jesen, ko je Izidor zapustil bolnišnico in prišel domov. Za vasjo je šel, da ga nihče ni videl. Kakor bi se ničesar ne zgodilo, je stopil v koč in v veži sedel na stopnjice, ki so držale v podstrešje. Tam je sedel, dokler ni prišla mati.

»Izidor, si vendar prišel. Tako mi je bilo dolgčas sami in bala sem se za te.«

Vstal je Izidor, stopil k materi in ji stisnil roko.

»Kako si bled! In žalosten si; kaj ti je, Zdor?«

»Popolnoma še nisem zdrav.«

Res, bled je bil Izidor, lica so mu upadla, oči so mu bile udrti.

»Si lačen, Zdor?«

Odgovora ni čakala starica, stopila je v kuhinjo, da pripravi kaj za Izidorja. Izidor pa je sedel dalje na stopnjicah in mislil na Reziko. Jeli omožena ali ne? Rad bi vprašal mater, pa ga je bilo nekoliko sram pokazati svojo skrb zanjo. Stopila je zopet mati k njemu, pogledala mu v oči in skoro s strahom vprašala:

»Zdor, ti je hudo?«

Mislila je, da že ve, da je Rezika omožena.

»Kaj mi če biti hudo?«

»Ker . . .«

. . . je Rezika Petrova, ali ne?«

»Da, Zdor! Saj veš, ti si reven, ona je bogata. Peter je pa tudi dobro plačan.«

»Torej je že omožena?«

»Kmalu potem se je, ko si ti odšel v Ljubljano.«

»Ali je srečna?«

»Kaj hoče biti drugače! Oče je tako hotel, sčasoma se bota že privadila drug drugega.«

Tako je rekla starica. Izidor je postal še bolj bled, stisnil je ustnice, v prsih mu je hropelo.

»Zdor, pusti misli na Reziko, saj ni samo ta na svetu.«

»Zame samo ta ali pa nobena.«

Utihnili sta; mati je stopila pred ognjišče, Zdor pa na prag in gledal priti gozdu, kjer so padli listi z drevja. Mimo hiše je p . . . lovec Peter. Skoro prestrašil se je, ko je zagledal Izidorja, toda le za hip.

»No, pa so te dolgo imeli tam v bolnišnici.«

V blede lica Izidorjeva je zaplula kri, pogledal je zaničljivo lovca in rekel jezno:

»To tebi nič mar!«

»No, samo nekoliko.«

»Čisto nič in glej, da odideš!«

»Kako je to prevzeteno.«

Izidor bi gotovo planil na lovca, toda mati ga je potegnila zadaj in ga prosila, naj pusti lovca v miru. S škodoželjnim nasmehom je odšel Peter.

Rezika je zvedela, da je Izidor prišel domov; toda iz strahu pred Petrom si kljub radovednosti ni upala stopiti do koč in pogledati, kako je z Izidorjem. Če bi Peter to zvedel, bi mislil, da mu je nezvesta in njena nesreča bi bila še večja. Zato se je ogibala koč in kovačnice, kjer je zopet pihal meh in počelo težko kladivo.

. . .

Ko je prvi sneg pobelil gore in doline, ko je zažvižgal med vejami golih dreves oster veter, je postalo Izidorju v kovačnici dolgočasno. Dela na zimo ni imel veliko, semptaja se je prikazal kmet z neokovanimi sanmi ali topimi derezami in to je bilo vse. Izidor si je zaželel zopet davnih dni, ko je gazil sneg, iskal sledi in se ogibal lovcev. Ozdravel je že popolnoma, v udih je začutil stare moči in v prsih se mu je vzbudilo hrepenenje, strast, ki ga je gnala, da je skrivaj zapustil kovačnico in koč in se podal v gozde.

Zima mu je pobrala mater. Legla je nekega dne, prijel jo je hud kašelj in teden dni potem so jo odnesli na pokopališče. Izidor je po tem dogodku postal še bolj sam zase, z ljudmi je prišel v dotiko samo v kovačnici, in še tam malo. Navadno je sedel pred kočjo, tih in zamišljen. Klobuk si je potegnil nizko nad oči in gledal za oblački dima, ki jih je pihal predse. Zdelo se je, da je vse življenje izginilo iz nekdanj čvrstega mladeniča. Pa ni bilo res. Še je tlelo v njem, še je čutil moč. Ob kakem grdem vremenu ali pozimi, ko je vse ležalo pod snegom, je skrivaj odrinil s puško v gozd in planino, življenje se je zbudilo z novo močjo v njem in takrat je postal zopet stari divji lovec — Izidor.

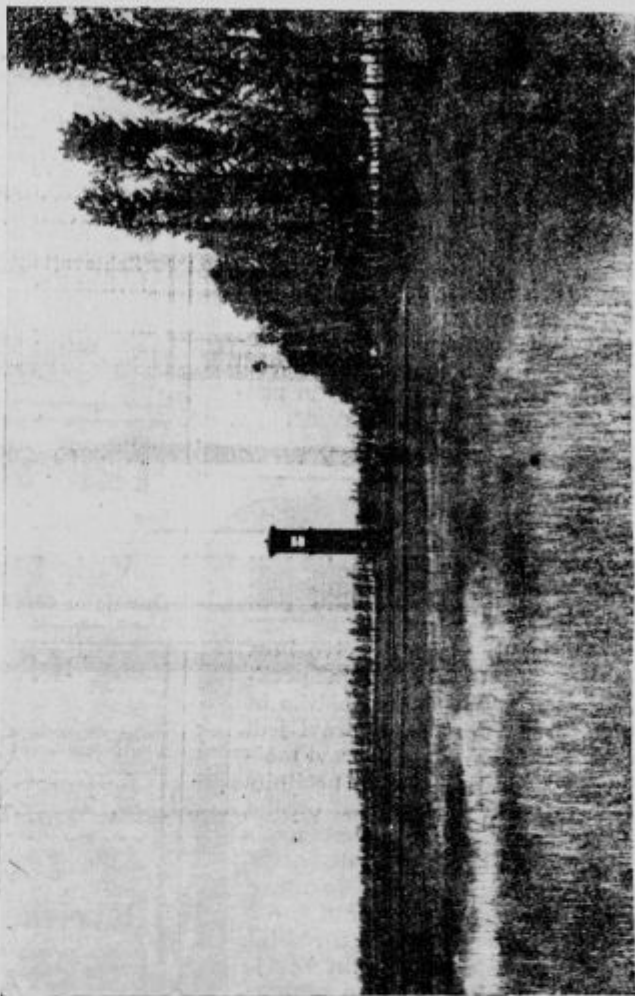
Slike iz Padove nižine.

(Dalje.)

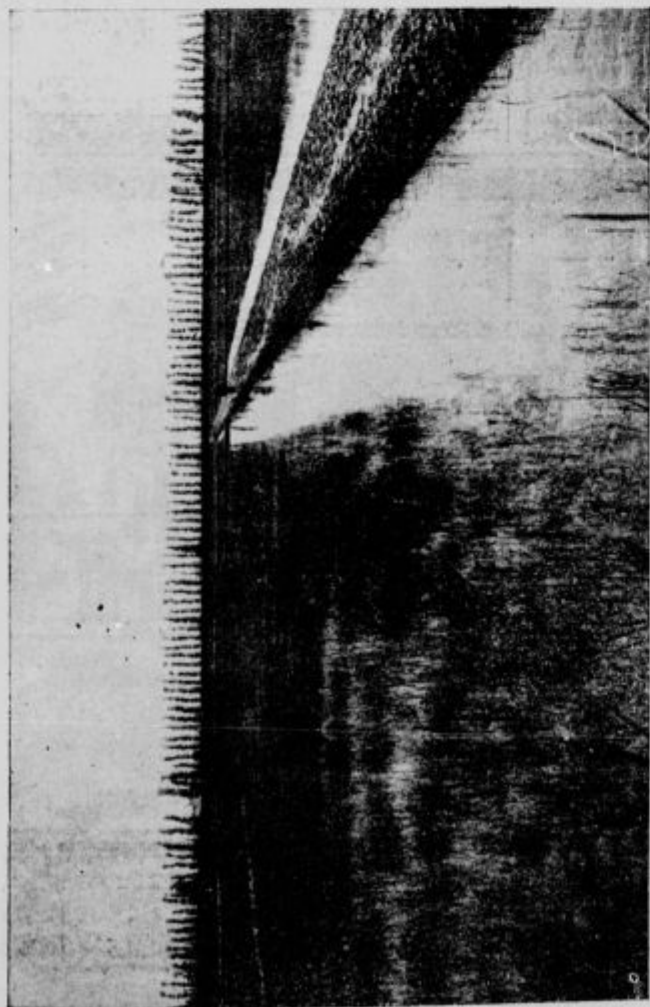
Delo se vrši v oddelkih. Najprej zasujejo oddelek do zaželjene višine, potem pride na vrsto drugi. Celo pokrajino nameravajo zvišati za poldrugi meter. Vsako leto se zviša za povprečno 3 cm. Toda ker so v delu le posamezni oddelki, je učinek na teh mnogo večji. Ponekod je reka v enem samem letu pustila poldrugi meter blata na debelo, kar je zadostovalo, da so take kraje obsejali z rižem (slika 6.). Riž je v mladosti skoro enak rži, rasti pa mora pod vodo. Zato je za močvirne kraje kakor nalašč. Ko se blato popolnoma posuši, je mogoče pridelovati vsake vrste žito,

peso, posebno pa seno. Prejšnje dovodne kanale in jarke rabijo za namakanje riža in drugih pridelkov (slika 7.). Preko nekdanjega močvirja peljejo ravne ceste skozi špalir visokih jagnetov in topolov. Ob cestah se pase belo govedo brez pastirja, tele je privezano kravi za rep, da ga izvleče iz jarka, ako zabrede vanj iz strahu pred dvokolesnim vozom, ki pridrči mimo. Proti novovzniklim hišam med vrstami češenj in murb se pomikajo na lesenih oseh neokretni, seneni vozovi, zapreženi s štirimi močnimi kravami. Tako se začinja življenje na močvirju. Ob Idice in Kvadernu je polovica sveta že obdelana in deloma tudi naseljena. Le pomanjkanje dobre vode dela težave. Otroci se kopljejo ob cesti v jarkih, kamor se steka vsa mogoča nesnaga. Ni čuda, ako se izcimijo kužne bolezni; ko ti otrok pomoli glavo iz kaluže, ne veš, je-li črn ali zelen, to si pa gotov, da ni bel. Pitno vodo privaža vsak dan vlak iz Bologne v vas Molinella, kjer jo iztočijo v vodnjak, kamor hodijo ponjo iz okolice. Tako so vsaj za silo premagali tudi to oviro. Kmetu v spomin, da orje na nekdanjem močvirju, stoji zvonik brez cerkve (slika 8.). Ljudje pravijo, da je Napoleon I. še videl cerkev. Danes je pa njen temelj dvajset metrov pod zemljo, ker jo je naplav zasul. Zraven stoji polovica visokih jagnetov, a druga polovica je tudi v tleh.

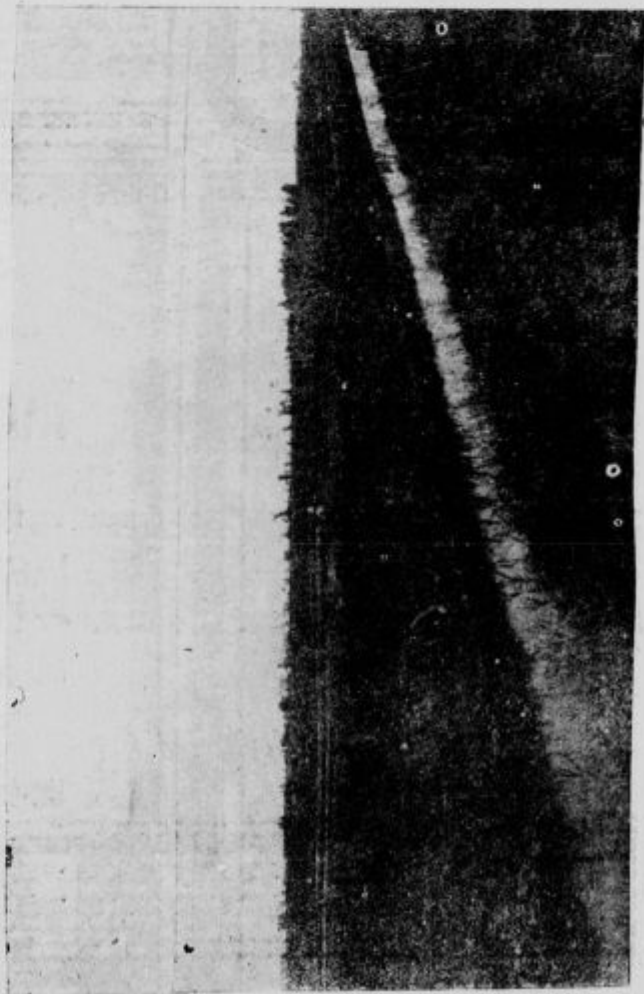
(Konec prih.)

Slika 8.

Slika 6.

Slika 7.

Zavod sv. Marte

v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje službe.

Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. — Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza „Marijin dom“.

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti neprekosljivi železni, emajlirani, poceltnasti štedilniki kakor tudi iz majolike za gospodinjstvo, hotele, restavracije itd. Načrti za kuhinje na paro, plinove štedilnike, irske peči za trajno kurjavo. Dobijo se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte „Izvirne Koloseus - štedilnike“ in zvrnite slabše izdelke. 3973 Ceniki zastoj.

Adolf Hauptmann-a nasled. A. ZANKL SINOVI

tvornica barv, lakov in firnežev

priporočajo: 214

oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje za pode in stroje, karbolinje, čopiči itd.

Naslov zadostuje: A. Zankl sinovi, Ljubljana. Cenik zastoj.

Fino semensko ajdo

francosko (japonsko) in tuzemsko najboljšje vrste 1154 ima za oddati

Vilh. Steinerherz, Ljubljana Dunajska cesta. Mathianova hiša.

Najboljša češka tverka.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, dobrega skubljenega 2 K 40, boljšega 2 K 40, prima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežnobelega, skubljenega 6 K 40, 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinjši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franco.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernice 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljnim perjem 16 K; s puhom 20 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, 8 K 15, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasnega grada, 180 cm dolge, 140 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franco. Zamena dovoljena, za nepovoljno denar nazaj. Cenik zastoj in franco. 2910

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71. Češko.

Iščeta se za takojšnji nastop eden ali dva sodarja

izurjena za izdelovanje sodov za cement. Vpraša naj se pri tovarni za cement na Dovjem, pošta Mojstrana, Gorenjsko. 1799

Nobene močnate jedi

nikak šartelj, nikako pecivo brez pridatka dr. Oetker-jevega pecilnega praška, ki da lepo obliko in lahko prebavnost ter napravi jedi večje in rahle. Ako se napravi močnate jedi z dr. Oetkerjevim pecilnim praškom prav posebno za otroke, potem imajo iste na vsak način prednost pred mesnimi ali sestavljeni jedili, ker one vsebujejo mleko, moko, mast, jajca, sladkor in za človeški organizem potrebna redilna sredstva v najokusnejši in kar je važno za otroke, v lahko prebavljivi obliki. Napravite toraj za Vaše otroke mnogo močnatih jedil z

dr. Oetker-jevim pec. praškom à 12 v,

ki se dobi povsod z milijoni potrjenimi recepti.

popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi čatniki za 20 K. in sicer: 1 moderna obleka iz rasevine ali lista, 1 praktična obleka za hišna opravila in 1 krasna poletna obleka. Ostali ostanki se lahko porabijo za predpasnike, bluze itd.

popolnih srajc

vsebujejo moji 40 metrov dolgi rumburški ostanki tkanine lepo, dobro blago za 22 K. Ostali ostanki so pripravljeni za najboljše opreme.

Razpošilja se po povzetju.

Prvovrstna tovarniška razpošiljalnica

Josip Frankenstein, Jaromer 91, Češko.

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.

Od vseh drugih predmetov vzorci na željo franco

Vzorci se morajo vrniti.

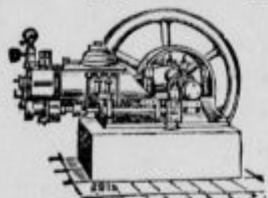
Langen & Wolf

DUNAJ X, Laxenburgerstrasse 53 I.

Zastopnik Gabriel Brinšek, Ljubljana, Bleiweisova c. 16

Original „OTTO“ motorji

na bencin, benzol, petrolin, surovo olje, sesalni plin.

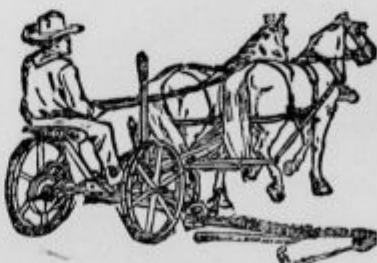

Bencin lokomobili s ali brez strehe

Stroji za obdelavanje lesa. Kompletna naprava za žage in mizarske delavnice. Naprava ledenic in hladilnic. Obisk inženirjev, nabava proračunov, prospekti 526, A. B. Z. brezplačno.

ČUJTE!

Tri vrste naj-novejših kosilnic

Me. Cormick, Deering, Massey Harris

kakor tudi mlatilnice in sploh vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izbiro po nizki ceni le pri

trgovini z železnino in zalogi strojev

Slovenski ceniki brezplačno.

Nad 200 strojev v zalogi!

Karol Kavšek naslednika

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Komanditna družba
Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX 6,
Heiligenstädterstr. 83/je.
Najstarejša specialna tovarna motorjev za dveletno motorje na surovo olje.

BISER

vseh žitnih kav je
Franckova perl-rž
Vsak požirek iz škodelice potrjuje premoč te fine kakovosti.

Da se pa doseže dober okus in lepa slastna barva, treba je pridjati vsaki žitni kavi malo porcije
pravega : Franckovega : kavinoga pridataka.
Obe vrsti dobiti je v vsaki specerijski trgovini. per 25 640 IV.

Naročajte novi jubilejni cenik s koledarjem.
Birmanska darila.
Največja in najbogatejša tovarniška zaloga
švicarskih ur, zlatnine, srebrnine
Lastna tovarna ur v Švicol. Konkurenčne ure K 3-50, K 4- in K 5-.

Edino zastopstvo „Puch“-koles za celo Kranjsko. — Najboljši šivalni stroji od K 90- naprej.

FR. ČUDEN
Ljubljana, trgovec in posestnik, delničar družbe Union-Horlogère. 1243

Iz proste roke se prodaja posestvo, hiša, hlev (zidan in krit s ploščami) vse v dobrem stanju, posestvo 9 mern., 2 lepa vrta, zarašč. gozd, od župne cerkve 20m, od postaje pol ure. Redi se lahko 2 govedi in 3 prašiče. Cena in vse drugo se izve pri lastniku **Anton Orehek, Rovte 7, pošta Podnart, Gorenj.**

Superfosfat vsake vrste razpošilja
Tovarna kemičnih izdelkov na Hrastniku.

Zahtevajte zastonj ilustrovani cenik št. 272 a za mlatilnice s tečaj z obročnim mazilom za ročni obrat z vtili in motorji. vitle (gepeljne)

za vprežne živali-kosilne stroje za seno, deteljo in žito, stroje za obračanje sena, gr. bljenje sena in žita, za čiščenje žita, trierje, za rušenje koruze, slamoreznice, reporeznice, mlino za debelo moko, kakor tudi vse druge kmetijske stroje najnovejšega z darili odl. sestava tovarne kmetijskih strojev, železnicarne in lužine na paro

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj II/1, Taborstr. 71.
Ustanovljena 1872. — 1500 delavcev. — Zelo povečana, najmoderneje opremljena tovarna. — Odlikovana z čez 700 darili. Razprodajalci in zastopniki se iščejo. 1367

Res lepa je cerkev, veža, kuhinja le tedaj, če ima ličen in
trpežen tlak
kakoršnega izdelujeta v mnogih vzorcih 1712
ZAJEC & HORN v LJUBLJANI
Izdelovanje stopnic, cevij. - Asbestni škriklj „ZENIT“.

Naročajte sobotnega „Slovenca“!

Gospodinje! Pozor!
Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite, splošno znane, svetovne znamke
BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.
„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolsče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.
„UNIKUM“ ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.
„UNIKUM“ je za 50% cenejši od navadnega presnega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

Samo Blaimscheinov „UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje **Blaimscheina „UNIKUM“** je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!
Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za
pečenje praženje kuhanje maslen kruh
samo **Blaimscheina „UNIKUM“ margarina**
Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.
Združene tvornice za margarina in presno maslo, Dunaj XIV.

Proizvod prve vrste
Tkano iz močne tvarine! Brez konkurence!

Ugodna prilika za krošnjarje, gospodinje in tudi za zasbneke. Za dobro pranje jamčeno. 40-54 m ostanek K 16-40-45 m po želji sortirano prve vrste K 18-.

Zefir za bluže in srajce, blago za pregrinjala in domače odeje, delen s finim modnim desnom, šlezjski oksford za srajce, kanafas za posteljne preobleke (jamčimo, da se nosi lahko mnogo let), atlas-saten v divnih barvah, ki se krasno prelivajo. Na željo tudi flanele za bluže in zimsko blago.

Ako poskusna naročba ne ugaja, sprejmemo jo nefrankovano nazaj in denar vrnemo. Pošilja se po pošt. povzetju.

Mehan. tkalnica za platno in živo barvano blago
Karl Kohn, Nachod, Češko.
1812

Daje po**4³/₄ %**

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - **po 4³/₄ %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

2955

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

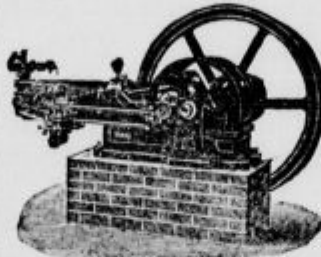
Posteljno perje

znanka Avstrija priporočajo najbolje
5 kg K 960, boljše K 12—, belo K 18—, snežnobelo K 30—, K 36—, najfineste K 42—, K 48—, naredi polne in najlažje postelje, zato velike pernice z dvema blazinama od 16 K naprej. Dobiva se le

D. Schnurmacher, Taus 246 Češko

Vzorci in cenik tudi za narejene postelje zastoj. Pošilja poštne in carine prosto po povzetju.

158

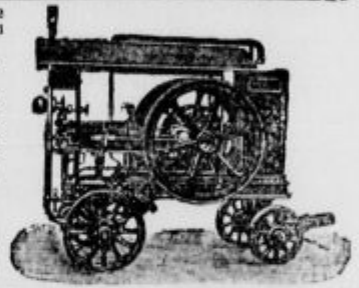

Motorji. Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 18 do 20 HP. Obratni stroški 1—1½ vinarja na uro za konjsko silo.

Ležeči ali stoječi motorji na : bencin, petrolin ali bencol : od 1—50 HP, kakor tudi **lokomobil** od 2—20 HP. Obratni stroški 5—6 vinarjev na uro za konjsko silo.

L. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Paulusgasse 3. — Budapešta, VI., Váci-körút 37.
Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastoj.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1911
čez 82 milijonov kron.

Lastna glavnica K 704.939·27

Stanje vlog dne 31. decembra 1911
čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

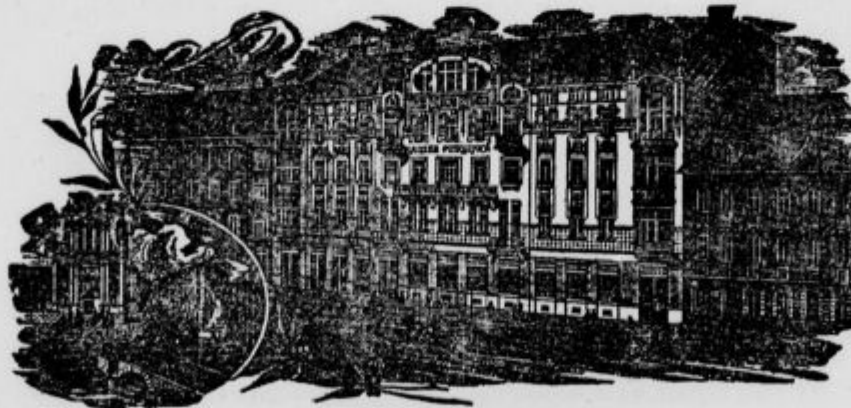
6

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, prtiličje, v lastni hiši nasproti hotela „Unlon“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4·50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilne položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim združnikom posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastia**, **Anton Kobi**, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Slibar**, župnik na Rudniku.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu, vhod v Gosposki ulici šte. 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4¹/₄ %** brez vsacega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje lo nunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim komuzastopom v **4¹/₂ %** zadolžnicah. 840

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4¹/₂ %**

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.